

ARENГУVESTLUS – ÜKS VÕIMALUS ÕPILASE ARENГУ TOETAMISEKS

SISSEJUHATUS

„Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava” üheks põhimõtteks on luua tingimused kõigi õpilaste arengu toetamiseks ning kaasata õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse.

Kodu ja kooli positiivsete suhete loomiseks tuleb koolil leida sobivad suhtlusvõimalused. Et tegutsetakse ühise eesmärgi nimel (õpilase edukas areng, mis tagaks täiskasvanueas eluga toimetuleku), vajatakse infovahetust, arutelusid ja üksteisemõistmist. Selle saavutamiseks jääb koolis käesoleva ajani kasutatud meetoditest (üldkoosolek, klassikoosolek, telefonivestlus jne) väheseks. On vaja luua kontakt, mille käigus on võimalik iga õpilase arengust individuaalselt kõneleda, selle üle arutleda. Leidsime, et kontakti saavutamiseks on heaks võimaluseks arenguestlus õpilase ja lapsevanema vahel.

ARENГУVESTLUSE OLEMUS

Arenguestlus on õpetaja, õpilase ja lapsevanema vaheline usalduslik arutelu, mille käigus tehakse koostööd lapse arendamiseks. Leitakse parimad võimalused lapse arenguks soodsate tingimuste loomiseks ning kasutatakse maksimaalselt ära lapse arengupotentsiaal. Ennetatakse võimalikke õppimis- ja käitumiskursusi ning rõhutatakse koolipoolset positiivset hoiakut ja igakülgset abi õpilasele.

ARENГУVESTLUSE ETTEVALMISTAMINE

Omaette küsimus on, kellega arenguestlus läbi viia. Parimaks variandiks on kolmnurk õpilane, lapsevanem, õpetaja. Ka lapsevanemad arvavad oma tagasisides sama. Lapsevanemad peavad väga oluliseks, et koolis peetakse vanemate ja lapsega vestlusi, kus kõneldakse ainult nende lapsest ja kuulatakse ära ka lapsevanemate arvamused ja ettepanekud.

Praktika on näidanud, et kolmepoolseid arenguvestlusi on võimalik läbi viia eelkõige I ja II kooliastmes. III kooliastmes kujuneb see sageli õpetaja ja lapsevanema või õpetaja ja õpilasevaheliseks vestluseks. Sageli on pärast individuaalseid vestlusi võimalik kokku viia ka õpetaja, lapsevanem ja õpilane, kuid mitte alati. Tegelikult lähtuvad kõik arenguvestlused juba I kooliastmest konkreetsetest indiviididest. Loomulikult võib tekkida ettearvamatuid probleeme ja takistusi, eriarvamusi nii lastevanemate, õpilaste kui ka õpetajate poolt, mis ei võimaldagi kolmikvestlust. Vestlus peaks kestma orienteerivalt ühe tunni. Kui lisada vestluseks ettevalmistamine ja tulemuste analüüsimine, siis kulub iga õpilase peale vähemalt kaks tundi.

Kaks nädalat enne arenguvestluse toimumist annab klassijuhataja õpilasele eneseanalüüsi ankeedi ning klassijuhataja tagastab õpilase eneseanalüüsilehe õpilasele arenguvestluse lõppedes. Enne arenguvestlust koostatakse ka lapsevanemale küsimustik, mis abistab ka vanemat arenguvestluseks valmistumisel. Vajaduse korral võib vestlusse kaasata aineõpetaja(d), sotsiaalpedagoogi, psühholoogi või logopeedi. Lapsevanemale saadetakse kutse ja küsimustik, et teda vestlusest informeerida ja tema nõusolekut küsida.

ARENGUVESTLUSE VAJALIKKUS

Õpilasele

Et meie kool on suur (üle 900 õpilase) ja klassis õpib keskmiselt 20 ja enamgi õpilast, siis on väga oluline anda õpilasele võimalus suhelda õpetajaga individuaalselt. Õpilane tunneb end võrdse vestluspartnerina ja teab, et õpetaja huvitub tema käekäigust. Õpilane võib avameelselt

rääkida endast, oma huvialadest, kooliga seotud muredest ja rõõmudest. Ühiselt arutledes leitakse probleemidele lahendused. Individuaalse vestluse käigus mõistab õpilane paremini, mida kool tema õpitöölt ja käitumiselt ootab, ning saab õpetajalt objektiivset tagasisidet.

Õpilane mõistab, et kool ja vanemad teevad koostööd ning esitavad talle samu nõudmisi.

Lapsevanemale

Lapsevanem õpib tundma oma lapse õpetajat ja saab temalt professionaalset nõu oma lapse arendamiseks, leides selleks sobivad koostöövõimalused. Eelkõige on ju vaja, et kooli ja kodu nõudmised lapsele oleksid samad. Arenguvestlusel antakse lapsevanemale infot ja tagasisidet lapse õppimise ja käitumise kohta. Vanemat teavitatakse kooli nõuetest ja soovidest, et tagada

lapse edukas areng koolis. Samas saab vanem selgitada ka oma ootusi koolile ja õpetajale.

Õpetajale

Olulised on eesmärgid, mis õpetaja on seadnud iga konkreetse õpilase arenguvestlusele. Üks olulisemaid aspekte on tutvumine lapsevanematega, nende nõudmiste ja tõekspidamistega kooli suhtes, nende väärtushinnangute ja kasvatuspõhimõtetega. Vestlusel saab õpetaja teavet lapse iseloomu ja harjumuste ning samuti arengut takistavate asjaolude kohta.

Õpetaja peab ületama vanemaga suhtlemisel barjäärid ja looma usaldusliku õhkkonna.

Arenguvestlus on ju nii õpetajale kui ka lapsevanemale küllalt vastutusrikas. Varasematel aegadel kutsuti lapsevanem kooli ju „pihile”, lapse patte klaarima. Nüüd on vaja anda lapsevanemale märku, et kool (õpetaja) suhtub tema lapsesse hoolivalt ja soovib teha lapsevanematega koostööd. Arenguvestluse käigus peab õpetaja koguma õpilase kohta võimalikult täielikku infot, sest alles siis on võimalik teha konkreetseid kokkuleppeid edasiseks koostööks lapse arendamisel.

Siinjuures peab varuma kannatlikkust, sest paari arenguvestluse põhjal ei maksa oodata kiireid tulemusi. Igasugune areng on pikaajaline protsess.

LAPSEVANEMA INFORMEERIMINE

Lastevanemate koosolekul selgitatakse, mis on arenguvestlus, selle eesmärgid ja vajalikkus nii lapsevanemale kui ka õpilasele. Vanematele tuleb saata kirjalik kutse, mis oleks informatiivne ja konkreetne küsimustik. Küsimustik on vanemale abiks arenguvestluseks valmistumisel, ühiseks aruteluks teiste pereliikmete ja lapsega.